

แนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัย : คลินิกสุขภาพเกษตรกร

คลินิกสุขภาพเกษตรกร

หมายถึง การจัดบริการทางด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับการได้รับผลกระทบจากการทำงานหรือกรณีปัญหาสุขภาพอื่นๆ ของเกษตรกร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อดูแลสุขภาพเกษตรกรอย่างครบวงจรและต่อเนื่อง

การดูแลสุขภาพเกษตรกรแบบครบวงจร

หมายถึง การดูแลสุขภาพเกษตรกรอย่างเป็นองค์รวมในทุกมิติเชื่อมโยงทั้ง ร่างกาย จิตใจ ครอบครัว สังคม สภาพแวดล้อมในการทำงานควบคู่กับการดูแลแบบผสมผสานในด้าน การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรคและภัยที่เกิดจากการทำงาน และพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพ การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การฟื้นฟูสุขภาพ

แรงงานในชุมชน

หมายถึง คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ประกอบอาชีพและมีรายได้ อาศัยในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยบริการปฐมภูมิ เช่น กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อาชีพก่อสร้าง อาชีพเสริมสวย กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

การจัดบริการอาชีวอนามัยในหน่วยบริการปฐมภูมิ

หมายถึง บริการที่จัดให้กับแรงงานในชุมชน ที่เน้นการป้องกัน การควบคุมโรคและการเฝ้าระวังสุขภาพ โดยมีการประเมินความเสี่ยงในการทำงานอย่างง่ายจากแบบสอบถาม การคัดกรองสุขภาพ การวินิจฉัยโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพเบื้องต้น การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การส่งต่อ การฟื้นฟูสุขภาพ การบันทึกข้อมูลการบาดเจ็บ การเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงาน รวมถึงการให้สุขศึกษา คำปรึกษา การประสานและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน อบต. โรงเรียนในการจัดการปัญหาที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของแรงงานในชุมชน

หน่วยบริการปฐมภูมิ

หมายถึง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และหน่วยบริการปฐมภูมิของโรงพยาบาลชุมชนที่ให้บริการสุขภาพแบบผสมผสานทั้งการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและควบคุมปัญหาที่คุกคามสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพเป็นองค์รวม เชื่อมโยงใกล้ชิดระหว่างผู้ให้บริการ สถานบริการ ชุมชน และครอบครัว

กิจกรรมของคลินิกสุขภาพเกษตรกร ในหน่วยบริการปฐมภูมิ ประกอบด้วย

- ชักประวัติการทำงาน
- ประเมินความเสี่ยงในการทำงานโดยใช้แบบประเมินอย่างง่าย เช่น แบบ นบก.1-56, แบบประเมินความเสี่ยงอาการผิดปกติของระบบโครงร่างกระดูกและกล้ามเนื้อ (MSDs-ENVOCC-56)
- ตรวจคัดกรองสุขภาพให้เกษตรกรที่ทำงานสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

- วินิจฉัยโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานเบื้องต้น เช่น โรคผิวหนังจากการทำงาน โรคแพ้พิษสารกำจัดศัตรูพืช โรคกระดูก กล้ามเนื้อและโครงร่าง เป็นต้น
- การรักษาพยาบาลเบื้องต้น
- การส่งต่อเพื่อการวินิจฉัยโรคเพิ่มเติม หรือการรักษาพยาบาล
- บันทึกข้อมูลการเจ็บป่วยโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน
- การรายงานโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน
- สื่อสารความเสี่ยง รวมถึงการให้คำปรึกษา และ สุขศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน
- ประสานและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน อบต. โรงเรียนและวัดในการจัดการปัญหาที่มีผลกระทบต่อสุขภาพแรงงานในชุมชน
- สนับสนุน พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขด้านอาชีวอนามัย (อส.อช.) เพื่อช่วยในการให้คำแนะนำ การปรับปรุงแก้ไขสภาพการทำงานให้เหมาะสม
- การสอบสวนโรคในกรณีมีการเจ็บป่วยด้วยโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน ในรายสงสัยแต่ข้อมูลสนับสนุนการวินิจฉัยไม่เพียงพอ
- ผลการคัดกรองสุขภาพดังกล่าวทดสอบ พบมีกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มไม่ปลอดภัย รวมกันมากกว่าร้อยละ 30 ของผลการคัดกรองทั้งหมด

กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการสุขภาพ ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพาะปลูก
- กลุ่มที่ 2 แรงงานในชุมชน อาชีพอื่นๆ เช่น อาชีพ ขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ทาบแร่แฝงลอย รับซื้อของเก่า ปศุสัตว์ ประมง เป็นต้น

สถานที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12
- สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม โทร. 0 2590 4292

แนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัย : คลินิกสุขภาพ เกษตรกร

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค